

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๘

วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘

อ.พ. ๖๑/๒๕๕๘

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ โดยให้อ่านาจอรรถานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ของพยานที่ศาลเรียกมา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ (๑/๑))

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันยังมีได้มีการกำหนดค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของพยานที่ศาลเรียกมาให้ความเห็นต่อศาล ทั้งที่ความเห็นของพยานที่ศาลเรียกมานั้นเป็นประโยชน์ต่อคู่ความทุกฝ่าย ดังนั้น เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงสมควรกำหนดค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของพยานที่ศาลเรียกมาให้ความเห็นต่อศาลให้เกิดความชัดเจนและเป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. .... มีเนื้อหารวม ๓ มาตรา สรุปสาระสำคัญดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

*****

กำหนดให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ออกข้อบังคับเพิ่มเติมเพื่อรองรับสิทธิที่จะได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พักของพยาน ที่ศาลเรียกมา (ร่างมาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๖ (๑/๑))

- ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็น (๑/๑) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓

“(๑/๑) การกำหนดจำนวนค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ของพยานที่ศาลเรียกมา”

**บทวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....**

- ในการพิจารณาพรรคคดีนั้น สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ พยานหลักฐาน ไม่ว่าจะพยาน วัตถุ พยานเอกสารหรือแม้แต่พยานบุคคล หากการพิจารณาคดีใดได้ทำการพิจารณาพิพากษา โดยปราศจากการนำสืบพยานที่ครบถ้วนบริบูรณ์แล้ว การพิจารณาคดีนั้นก็ยากที่จะกล่าวอ้างได้ว่าได้รับความยุติธรรมแล้วนั้น ในการทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาพรรคคดีของศาลซึ่งจะต้องอำนวยความสะดวก ยุติธรรมให้แก่คู่ความทั้งสองฝ่าย นอกจากศาลจะต้องรับฟังพยานของคู่ความที่นำมาสืบในศาลแล้ว ในบางกรณีเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจหมายเรียกพยานมานำสืบเองได้ด้วย อาจจะเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า ความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญพิเศษเหล่านั้น จะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป แต่ปัญหาที่ประสบในการออกหมายเรียกพยานผู้เชี่ยวชาญ คือ พยานดังกล่าวต้องเสียสละเวลามาให้ความเห็นต่อศาล อีกทั้งพยานต้องใช้เวลาในการเดินทางและอาจมีจำเป็นต้องพักค้างแรม ซึ่งพยานดังกล่าวอาจต้องออกค่าใช้จ่ายเอง เป็นต้น ดังนั้น การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ให้อำนาจประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมออกข้อบังคับเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก ทั้งนี้ ก็เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและเป็นการบรรเทาภาระของพยานที่ศาลหมายเรียกมาให้การในศาล เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาพรรคคดีของศาลเกิดความยุติธรรมกับคู่ความทุกฝ่ายต่อไป

ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

*****

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..) พ.ศ. .... เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานนิติบัญญัติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น สำหรับเพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กรกฎาคม ๒๕๕๘

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนัท ผาสุข	ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
นางสาวสุภาวคัจจิตต์ ไตรเทพพิสัย	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางสาวน้ำฝน ราชสมบัติ	นิติกรชำนาญการ
นางสาวกรรณิกา พัสระ	วิทยากรชำนาญการ
นางสิริกัญย์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกาลญัตต์ น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวกาญจนา พาลดีหลุด	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายฯ วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ..... (ก)

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๑

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมาย

วิธีพิจารณาความแพ่ง พ.ศ. ๒๔๗๗ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง

กับประเด็นที่มีการแก้ไข) กับร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมาย

วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ๓

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมาย

วิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติ

ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... - ๑ -

- พยานความเห็น ..... - ๒ -

ภาคผนวก

: พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พ.ศ. ๒๔๗๗

(ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ ..... (๑)

: ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) ..... (๔)

: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

ความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (๗)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่..)

พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติ

ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๕๓๗ โดยให้อำนาจประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมออกข้อบังคับเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ของพยานที่ศาลเรียกมา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ (๑/๑))

๑.๒ เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันยังมีได้มีการกำหนดค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของพยานที่ศาลเรียกมาให้ความเห็นต่อศาล ทั้งที่ความเห็นของพยานที่ศาลเรียกมานั้นเป็นประโยชน์ต่อคู่ความทุกฝ่าย ดังนั้น เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงสมควรกำหนดค่าป่วยการ ค่าพาหนะ

ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

เดินทาง และค่าเช่าที่พักของพยานที่ศาลเรียกมาให้ความเห็นต่อศาลให้เกิดความชัดเจนและเป็นธรรม
จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธี
พิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗

๔. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

๕. กำหนดให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม
ออกข้อบังคับเพิ่มเติมเพื่อรองรับสิทธิที่จะได้รับพ่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พักของพยาน
ที่ศาลหมายเรียกมา (ร่างมาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๖ (๑/๑))

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑/๑) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓

“(๑/๑) การกำหนดจำนวนค่าพ่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ของพยานที่
ศาลเรียกมา”

ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

*****

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

พุทธศักราช ๒๔๗๗

(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)

กับ

ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

พระราชบัญญัติที่ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ ความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗	ร่างพระราชบัญญัติที่ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ตั้งต่อไปนี้		
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติขึ้นไว้ บัญญัติที่ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗”	มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติที่ใช้ประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”	
มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป	ค
มาตรา ๖ ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมมีอำนาจออกข้อบังคับตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในเรื่องต่อไปนี้ (๑) การแต่งตั้ง การระงับตัว และการสถาบันของสาม ผู้แปล และผู้ช่วยขบวนการกำหนดจำนวนคำฟ้อง และการ คดีใช้ค่าใช้จ่ายให้บุคคลเหล่านั้น	มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑/๑) ของมาตรา ๖ แห่ง พระราชบัญญัติที่ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติที่ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓	กำหนดให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมออก ข้อบังคับเพิ่มเติมเพื่อรองรับสิทธิที่จะได้รับ คำฟ้อง การ คำพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ของพยานที่ศาลเรียกมา
(๒) จัดวางระเบียบทางธุรกรรมในเรื่องเจ้าพนักงานศาล รวมทั้งการกำหนดค่าธรรมเนียมนอกจากที่ระบุไว้ในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายนี้ ตลอดจนการชดใช้ค่าใช้จ่ายให้บุคคล	“(๑/๑) การกำหนดจำนวนคำฟ้อง คำพาหนะเดินทาง และค่าเช่า ที่พัก ของพยานที่ศาลเรียกมา”	

<p>พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญากรรม</p> <p>ความแห่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗</p>	<p>ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง</p> <p>(ฉบับที่ ...) พ.ศ. ....</p>	<p>เหตุผล</p>
<p>เหล่านี้</p> <p>(๓) จัดวางระเบียบทางธุรกรรมในเรื่องการเก็บรักษาและการทำลายสารบบความ สารบบคำพิพากษา สมุดคำพิพากษา และสารบบอื่น ๆ ของศาล ตลอดจนสำนวนความทั้งหลาย</p> <p>(๔) จัดวางระเบียบทางธุรกรรมในเรื่องการยื่นเอกสารต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาล เพื่อยื่นต่อศาลหรือเพื่อส่งให้แก่คู่ความหรือบุคคลผู้ใดผู้หนึ่ง และในเรื่องการขอร้องด้วยวาจาเพื่อให้ศาลพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีในศาล</p> <p>(๕) จัดวางระเบียบทางธุรกรรมในเรื่องที่คู่ความฝ่ายหนึ่งจะส่งต้นฉบับเอกสารไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง</p> <p>ข้อบังคับฉบับนี้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้</p>	<p>ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ</p> <p>.....</p> <p>นายกรัฐมนตรี</p>	<p>๑๕</p>

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๖๖๗ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๘ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับระบบการอุทธรณ์ และฎีกา รวม ๙ ฉบับ ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาก่อนนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

ในการตรวจสอบพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งพิจารณา โดยมีผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด และสภานายความเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกประกอบร่างพระราชบัญญัติฯ ดังต่อไปนี้

๒.สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการตรวจสอบพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ เพื่อให้อำนาจประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมออกข้อบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับจำนวน ค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ของพยานที่ศาลเรียกมาให้ความเห็นต่อศาล เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นไปในทำนองเดียวกับการขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นต่อศาล เพื่อประโยชน์ของคู่ความทุกฝ่าย (เพิ่มเติมมาตรา ๖ (๑/๑))

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๕๘

พยานความเห็น *

พยานบุคคลอีกจำพวกหนึ่งที่กฎหมายลักษณะพยานกำหนดหลักเกณฑ์การนำสืบพยานไว้เป็นพิเศษ คือ พยานผู้มีความรู้ความชำนาญโดยเฉพาะในแขนงใดแขนงหนึ่ง โดยสภาพแล้วพยานพวกนี้ไม่ได้เห็นเหตุการณ์ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงในคดีโดยตรง โดยหลักจึงไม่อาจเป็นพยานในคดีได้แต่ความเห็นของบุคคลเหล่านี้ อาจทำให้ศาลสามารถวินิจฉัยข้อเท็จจริงในประเด็นแห่งคดีได้ จึงเรียกพยานพวกนี้ว่า “พยานความเห็น” (Opinion Witness)

การยอมรับฟังพยานความเห็นเป็นหลักที่ปรากฏตั้งแต่กฎหมายลักษณะพยานสมัยกรุงศรีอยุธยาโดยกำหนดให้ “อาลักษณ์” เป็นผู้ชำนาญในการตรวจคัดหนังสือ หรือดวงตรา แม้เมื่อมีพระราชบัญญัติลักษณะพยาน ร.ศ.๑๑๓ จะไม่ได้กล่าวถึงพยานความเห็นเลย แต่ศาลฎีกาก็ได้วินิจฉัยโดยอ้างถึงกฎหมายเก่าอยู่ (ฎีกา ๓๑๙/๒๔๖๐) เข้าใจว่าบทบัญญัติตามกฎหมายลักษณะพยานในสมัยกรุงศรีอยุธยาจะยังมีผลบังคับอยู่จึงไม่ได้บัญญัติไว้อีก ในสมัยหลังเรียกผู้ชำนาญการพิเศษว่า “วิจักษณ์พยาน” ซึ่งจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในกิจการนั้น แต่มิได้หมายความว่า จะต้องจำกัดเฉพาะอาลักษณ์ดังที่กฎหมายเก่าอ้างถึง

เมื่อมีการใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความทั้งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่างก็บัญญัติให้รับฟังพยานความเห็น โดยในคดีแพ่งเรียก “พยานผู้มีความรู้เชี่ยวชาญ” (A person with expert knowledge) (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๘) และ “ผู้เชี่ยวชาญ” (Expert) (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๙) ส่วนในคดีอาญาเรียก “ผู้เชี่ยวชาญ” (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๓)

พยานความเห็นทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญา คือ “ผู้ที่อาจให้ความเห็นต่อศาลได้ในฐานะมีความรู้พิเศษในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง” แต่กฎหมายใช้คำเรียกต่างกันเป็นเพราะมีหลักเกณฑ์บางประการแตกต่างกันอยู่

---

* เข้าถึงข้อมูลได้ที่ elearning2.utcc.ac.th/officialtcu/econtent/lw427/108/con16.pdf

คำว่า "ผู้เชี่ยวชาญ" (Expert) เป็นถ้อยคำที่อาจทำให้สับสน เพราะพยานผู้เชี่ยวชาญนี้จะหมายถึง "บุคคลใดๆ ที่ได้รับการฝึกฝน หรือมีประสบการณ์เพียงพอที่จะเสนอความเห็นของตน โดยเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นในอาชีพนั้นๆ" โดยไม่จำเป็นต้องจบการศึกษา หรือได้รับวุฒิการศึกษาในแขนงนั้นๆ ก็สามารถเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นต่อศาลได้

๑. หลักกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับพยานความเห็น

๑.๑ ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

หลักเบื้องต้นสำหรับพยานความเห็น คือ พยานประเภทนี้ศาลจะไม่รับฟัง เพราะถือเป็นหน้าที่ของศาล (หรือลูกขุน) เท่านั้นที่จะเป็นผู้ให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมาย หรือข้อเท็จจริง แต่ในทางปฏิบัติตั้งแต่ศตวรรษที่ ๑๔ ศาลรับฟังความเห็นของแพทย์ในคดีทำร้ายร่างกาย และนับแต่กลางศตวรรษที่ ๑๖ เป็นต้นมาศาลยอมรับฟังความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นปกติในเรื่องที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ หรือเรื่องอื่นๆ นอกเหนือจากกฎหมาย (*Buckley v. Thomas*, 1554) โดยในเบื้องต้นเห็นว่าผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ช่วยเหลือศาล แต่ต่อมาในภายหลังถือว่าผู้เชี่ยวชาญมีฐานะเหมือนกับพยานธรรมดาคนหนึ่ง

บุคคลใดจะเป็นผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความเห็นต่อศาลได้นั้นเป็นดุลพินิจของศาลที่จะวินิจฉัยในเบื้องต้น บุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องที่จะให้การโดยตรง เช่น สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชานั้นย่อมจัดว่าเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญ แต่ไม่จำเป็นที่พยานผู้เชี่ยวชาญต้องจบการศึกษาในเรื่องที่จะให้การ บุคคลที่มีความชำนาญ หรือมีประสบการณ์ในเรื่องหนึ่งๆ ก็จัดเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นได้ เช่น นักบัญชีซึ่งคุ้นเคยกับธุรกิจประกันชีวิต อาจจะเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ การที่พยานไม่มีความรู้ความสามารถโดยตรงในเรื่องนั้นๆ มีผลกระทบเพียงน้ำหนักหรือความน่าเชื่อถือของพยานเท่านั้น อย่างไรก็ตามศาลอังกฤษเคยตัดสินว่าที่ปรึกษากฎหมายของสถานกงสุลปรัสเซียในอังกฤษ

ไม่ใช่พยานผู้เชี่ยวชาญในกฎหมายของเมืองโคโลญจ์เพราะไม่ได้ใช้กฎหมายนั้น (*Bristow v. Sequeville, 1850*)

พยานผู้เชี่ยวชาญเป็นเหมือนพยานธรรมดา ดังนั้นพยานผู้เชี่ยวชาญจึงถูกซักค้านในประเด็นความรู้ ความชำนาญ ความน่าเชื่อถือ ความลำเอียงหรือความไม่อยู่กับร่องกับรอย เช่น เคยเบิกความไว้ต่างจากครั้งนี้ เป็นต้น (*Alcock v. Royal Exchange Co., 1849*) เพื่อทำลายน้ำหนักคำพยานนั้นได้ พยานผู้เชี่ยวชาญต้องให้ความเห็นเฉพาะข้อเท็จจริงในประเด็นแห่งคดีเท่านั้น แต่จะให้ความเห็นถึงขั้นว่าข้อเท็จจริงในคดีเป็นเช่นไร เช่น ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นได้ว่าผู้ตายเสียชีวิตเพราะถูกของแข็งกระแทกจากเหตุการณ์นั้น แต่จะให้ความเห็นต่อไปอีกว่าเหตุชนกันนั้นเกิดจากอุบัติเหตุไม่ได้ และจะให้ความเห็นโดยอ้างอิงพยานหลักฐานที่ศาลไม่รับฟัง เช่น พยานบอกเล่าไม่ได้ กรณีความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแย้งกับข้อเท็จจริงที่ฟังได้ความ หรือกรณีข้อเท็จจริงฟังได้ความชัดเจนแล้วก็ไม่จำเป็นต้องรับฟังความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

๑.๒ ความเห็นของบุคคลธรรมดา

ความเห็นของบุคคลธรรมดานั้นถือเป็นหลักว่าศาลไม่รับฟัง พยานเป็นเพียงผู้ให้ข้อเท็จจริงต่อผู้พิจารณาเท่านั้น และเป็นหน้าที่ของศาล หรือคณะลูกขุนที่จะเป็นผู้ให้ความเห็นในข้อเท็จจริงนั้น แต่กรณีความเห็นเป็นประเด็นโดยตรงในคดี เช่น คดีหมิ่นประมาท ความเห็นของผู้เขียนข้อความหมิ่นประมาทว่าตนเองมีความเห็นเช่นไรต่อข้อความที่เขียนย่อมรับฟังได้

ในบางครั้งการเบิกความของพยานอาจแยกไม่ออกระหว่างการให้ข้อเท็จจริงต่อศาลกับการให้ความเห็นรวมไปในการให้ข้อเท็จจริง กรณีเช่นนี้จึงมีหลักที่อนุญาตให้ศาลรับฟังความเห็นของพยานที่เป็นบุคคลธรรมดาได้ในกรณีต่อไปนี้ (๑) การชี้ถึงตัวบุคคล หรือวัตถุ (Identity) เช่น เปรียบเทียบบุคคลที่กระทำผิดกับจำเลยที่อยู่ในศาล หรือรูปถ่ายเหมือนหรือเป็นบุคคลเดียวกับจำเลยหรือไม่ หรือทรัพย์สินที่เห็นเหมือนกับทรัพย์สินที่ถูกลักไปหรือไม่ เป็นต้น (๒) การประมาณอายุ (Age) โดยดูจากรูปร่าง หน้าตา (๓) สุขภาพอนามัย (Health) เช่น จำเลยมีสุขภาพแข็งแรงดี (๔) ความมึนเมา (Intoxication) เช่น จำเลยเมาสุราหรือไม่ และ (๕) ความวิกลจริต (Insanity) กรณีนี้โดยหลักแล้วการให้ความเห็นไว้ในขณะใดขณะหนึ่งพยานมีอาการวิกลจริตหรือไม่เป็นความเห็นที่ศาลไม่รับฟัง เพราะเป็นกรณีของพยานผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น ถ้าให้ความเห็นว่าผู้ใดผู้หนึ่งวิกลจริตโดยพยานไม่ได้เป็นพยานผู้เชี่ยวชาญ

ศาลไม่รับฟัง (*Wright v. Tatham, 1838*) แต่ในบางศาลยอมรับฟังพยานเช่นนี้ (*Hunter v. Edney, 1881*)

นอกจากนั้นยังอาจรับฟังความเห็นของบุคคลธรรมดาได้ในกรณีลายมือเขียนหนังสือ หรือ ลายมือชื่อในเอกสาร ราคาทรัพย์สิน ความเร็วของยานพาหนะ ถ้อยคำว่าหมายถึงใครหรือมีความหมาย พิเศษอย่างไร เป็นต้น

๒. หลักกฎหมายไทยเกี่ยวกับพยานความเห็น

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ กำหนดหลักเกณฑ์ของพยานความเห็น และการรับฟังพยานความเห็น ซึ่งมีหลักเกณฑ์ดังนี้

๒.๑ พยานความเห็นในคดีแพ่ง

พยานความเห็นในคดีแพ่งแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ พยานผู้มีความรู้เชี่ยวชาญ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๘) และพยานผู้เชี่ยวชาญ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๒๙) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ผู้มีความรู้เชี่ยวชาญ

พยานผู้มีความรู้เชี่ยวชาญ หมายถึง บุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งมีความรู้ความสามารถใน วิทยาการแขนงใดแขนงหนึ่งไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีอาชีพนั้นด้วยหรือไม่ สำคัญอยู่ที่ว่าบุคคลนั้นอาจแสดง ความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อศาลในการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทได้หรือไม่ และมีได้คำนิ่งว่าผู้มีความรู้ เชี่ยวชาญจะต้องเป็นผู้มีอาชีพในการนั้นหรือไม่

พยานผู้มีความรู้เชี่ยวชาญเป็นพยานที่คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอ้างมาจึงมีฐานะเหมือนพยาน บุคคลธรรมดา ฝ่ายที่อ้างต้องระบุในบัญชีพยาน ต้องนำตัวพยานมาเบิกความต่อศาล และปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ในการสืบพยานบุคคลดังที่ได้ศึกษามาแล้ว และแม้ว่าพยานผู้มีความรู้เชี่ยวชาญอาจทำ ความเห็นเสนอต่อศาลเป็นหนังสือก็ได้ แต่ก็ต้องมาเบิกความประกอบความเห็นนั้นด้วย

(๒) ผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญที่ศาลแต่งตั้ง จะโดยศาลเห็นสมควร หรือโดยคู่ความฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งร้องขอก็ได้ และศาลมีสิทธิตั้งผู้เชี่ยวชาญได้ไม่ว่าการพิจารณาคดีจะอยู่ในชั้นใด ส่วนจะตั้ง ผู้ใดนั้นอาจตั้งตามที่คู่ความตกลงกันหรือจากทะเบียนผู้เชี่ยวชาญของศาลก็ได้ (ประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๒๙)

กฎหมายมิได้กำหนดว่าผู้เชี่ยวชาญที่ศาลตั้งต้องเป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญในวิชาการแขนงใดบ้าง ซึ่งต่างจากผู้มีความรู้เชี่ยวชาญที่ตั้งโดยคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๘ อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญไว้นั้นกฎกระทรวงกำหนดว่าต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในแขนงใดแขนงหนึ่งทำนองเดียวกับ มาตรา ๙๘ นั้นเอง

กรณีคู่ความขอให้ศาลแต่งตั้งพยานผู้เชี่ยวชาญ คู่ความต้องระบุความประสงค์ของตนในบัญชีพยานด้วย กรณียังไม่รู้ว่าจะขอศาลตั้งผู้ใดเป็นผู้เชี่ยวชาญก็อาจจะบุกว้างๆ เช่น "ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบลายมือชื่อ" หรือ "ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายฝรั่งเศส" เป็นต้น ปกติศาลจะมีบัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับกระทรวงยุติธรรมโดยระบุแยกสาขาที่เชี่ยวชาญ คู่ความจึงขอให้ศาลตั้งจากบัญชีรายชื่อดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม การตั้งผู้เชี่ยวชาญเป็นดุลพินิจของศาลไม่บังคับว่าศาลจะตั้งเสมอไป (ฎีกา ๒๖๒๗/๒๕๒๕)

ผู้เชี่ยวชาญเกิดขึ้นโดยการแต่งตั้งของศาล ไม่ใช่พยานของคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งดังเช่นพยานผู้มีความรู้เชี่ยวชาญซึ่งคู่ความในคดีเป็นผู้แต่งตั้ง ศาลจะบังคับให้บุคคลใดเป็นผู้เชี่ยวชาญโดยบุคคลนั้นไม่ยินยอมไม่ได้ เว้นแต่บุคคลที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้เชี่ยวชาญของศาลแล้ว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๒๙(๑) ผู้เชี่ยวชาญต้องวางตัวเป็นกลางและอาจถูกคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งคัดค้านได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๒๙ (๒) และสามารถนำเหตุแห่งการคัดค้านผู้พิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๑, ๑๒ มาใช้โดยอนุโลม และคู่ความมีสิทธิเรียกผู้มีความรู้เชี่ยวชาญมาสืบหากล้างพยานผู้เชี่ยวชาญก็ได้ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๙ วรรค ๒)

ในการเบิกความผู้เชี่ยวชาญอาจไม่ต้องไปเบิกความที่ศาล โดยส่งความเห็นของตนเป็นหนังสือต่อศาลแทนการเบิกความก็ได้ แต่ถ้าศาลยังไม่พอใจกับความเห็นหรือคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอศาลอาจเรียกให้ทำความเห็นเพิ่มเติมเป็นหนังสือ หรือมาเบิกความอธิบายด้วยวาจาได้ หรืออาจตั้งผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติมก็ได้ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๓๐ วรรค ๑)

ในกรณีผู้เชี่ยวชาญมาเบิกความที่ศาล ผู้เชี่ยวชาญต้องสาบานหรือปฏิญาณตนด้วย (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๒๙ (๒)) เหตุที่ต้องกำหนดไว้โดยชัดเจนเช่นนี้เพราะพยานผู้เชี่ยวชาญเป็นพยานที่ศาลตั้งไม่ใช่พยานของคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจึงไม่อาจใช้การสาบานหรือปฏิญาณตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๑๒ ได้ แต่หลักเกณฑ์อื่นทั่วไปในการสืบพยานผู้เชี่ยวชาญก็นำหลักเกณฑ์การสืบพยานบุคคลมาใช้โดยอนุโลม (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๓๐ วรรคท้าย)

กรณีผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นเป็นหนังสือ กฎหมายไม่ได้กำหนดว่าต้องส่งความเห็นดังกล่าวให้คู่ความภายในระยะเวลาใด (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๓๐) ซึ่งต่างจาก

ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในคดีอาญา ซึ่งต้องส่งความเห็นต่อศาลก่อนวันเบิกความไม่น้อยกว่า ๗ วัน (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๓)

๒.๒ พยานความเห็นในคดีอาญา

ผู้เชี่ยวชาญในคดีอาญา ถือเป็นผู้มีความรู้ความสามารถทำนองเดียวกับพยานความเห็นในคดีแพ่ง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๙๘ กล่าวคือ ต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการใดๆ เช่น ในทางวิทยาศาสตร์ ศิลปะ ฝีมือ พาณิชยกรรม การแพทย์ หรือกฎหมายต่างประเทศ และซึ่งความเห็นของผู้ผู้นั้นอาจมีประโยชน์ในการวินิจฉัยคดี ในการสอบสวน ใต้สวนมูลฟ้องหรือพิจารณา อาจเป็นพยานในเรื่องต่างๆ เป็นต้นว่า ตรวจร่างกายหรือจิตของผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือจำเลย ตรวจลายมือ ทำการทดลองหรือกิจการอย่างอื่นๆ

ศาลหรือคู่ความจะขอร้องผู้เชี่ยวชาญก็ได้ และศาลอาจสั่งให้ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นเป็นหนังสือก็ได้ แต่ต้องมาเบิกความประกอบความเห็น เพราะคดีอาญาพยานต้องเบิกความต่อหน้าจำเลย พยานผู้เชี่ยวชาญอาจไม่ต้องมาเบิกความประกอบหนังสือในกรณีมีเหตุจำเป็น และคู่ความไม่ติดใจซักถามผู้เชี่ยวชาญนั้น

ในการเบิกความผู้เชี่ยวชาญอาจอ่านข้อความที่เขียนมาก็ได้ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๓ วรรคท้าย)

กรณีผู้เชี่ยวชาญทำความเห็นเป็นหนังสือและต้องมาเบิกความประกอบหนังสือนั้น กฎหมายกำหนดให้ต้องส่งสำเนาความเห็นล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วันก่อนเบิกความ เพื่อให้คู่ความอีกฝ่ายมารับไปจากศาล แต่หากผู้เชี่ยวชาญไม่ต้องมาเบิกความประกอบก็ไม่ต้องส่งความเห็นล่วงหน้าตามระยะเวลาที่กำหนดไว้แต่อย่างใด อย่างไรก็ตามความเห็นเป็นหนังสือของผู้เชี่ยวชาญถือเป็นพยานเอกสารอย่างหนึ่ง ดังนั้นกรณีศาลมีคำสั่งให้มีวันตรวจพยานหลักฐาน คู่ความต้องส่งเอกสารความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในวันตรวจพยานหลักฐานดังกล่าว คู่ความอีกฝ่ายจึงมีโอกาสตรวจสอบความเห็นของผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวได้เร็วกว่ากำหนด ๗ วันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๓ และกรณีคดีนั้นศาลไม่ได้กำหนดให้มีวันตรวจพยานหลักฐาน คู่ความก็ต้องส่งเอกสารที่อยู่ในความครอบครองของฝ่ายตนต่อศาลก่อนวันใต้สวนมูลฟ้องหรือวันสืบพยานไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔๐ คู่ความอีกฝ่ายจึงอาจตรวจสอบความเห็นดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตามกรณีต้องส่งเอกสารตามมาตรา ๒๔๐ เป็นกรณีเอกสารนั้นอยู่ในความครอบครองของฝ่ายที่ประสงค์จะอ้างเอกสารนั้นเท่านั้น หากคู่ความฝ่ายนั้นยังมิได้รับเอกสารดังกล่าว ก็ไม่ต้องส่งเอกสารแต่อย่างใด กรณีนี้จึงอาจเป็นช่องว่างทำให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเสียเปรียบได้

ข้อสังเกต

๑. การรับฟังความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญไม่ได้มาเบิกความประกอบความเห็นนั้น อาจจะขัดกับหลักที่ต้องสืบพยานต่อหน้าจำเลยในคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒

๒. การให้ความเห็นของพยานความเห็นเป็นเรื่องให้ความเห็นเพื่อช่วยศาลในการวินิจฉัยคดี ไม่ใช่ชี้ขาดคดีแทนศาล เช่น แพทย์ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นได้ว่า วิธีการรักษาคนไข้ของจำเลยเป็นวิธีที่แพทย์ทั่วไปใช้ปฏิบัติกันหรือไม่ หรือเป็นวิธีที่เสี่ยงอันตรายเพียงใด แต่พยานไม่ควรให้ความเห็นต่อไปว่า การใช้วิธีการดังกล่าวเป็นการประมาทเลินเล่อหรือไม่เพราะเป็นหน้าที่ของศาลต้องวินิจฉัย

๓. ความเห็นของพยานความเห็นจะมีน้ำหนักมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การตรวจสอบพยานหลักฐาน ความสมเหตุสมผลของความเห็น คุณสมบัติความรู้ความชำนาญของบุคคลนั้น ตลอดจนประสบการณ์ของพยาน เช่น ผู้เชี่ยวชาญอ้างข้อเท็จจริงที่ได้จากพยานบอกเล่า เพื่อประกอบความเห็นของตนย่อมรับฟังไม่ได้ และความเห็นของผู้ชำนาญการจะต้องไม่ต่างกับข้อเท็จจริงที่ได้ ความ ถ้าข้อเท็จจริงได้ความอย่างหนึ่งแล้วต้องถือว่าข้อเท็จจริงเป็นใหญ่และไม่ต้องคำนึงถึงความเห็นนั้น เช่น แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเบิกความว่าได้ตรวจจำเลยแล้วพบว่าจำเลยเป็นจิตเภท ขณะตรวจจำเลยมีอาการวิตกกังวล ไม่สามารถตอบคำถามได้อย่างต่อเนื่อง จึงมีความเห็นว่าขณะตรวจจำเลยเป็นโรคทางจิต และไม่สามารถต่อสู้อคติได้ แต่ศาลเห็นว่าปรากฏข้อเท็จจริงต่อหน้าศาลว่าจำเลยสามารถถามตอบต่อศาลได้ ดังนี้ ความเห็นของแพทย์จึงยังไม่อาจรับฟังเป็นยุติได้ว่าขณะกระทำผิดจำเลยมีจิตบกพร่องโรคจิต หรือจิตฟั่นเฟือนอันจะทำให้จำเลยไม่ต้องรับโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๖๕ วรรค ๑ (ฎีกา ๑๘๑๖/๒๕๔๑)

๔. พยานความเห็นจะให้ความเห็นตามหลักวิชาการเท่านั้น แต่ไม่ได้เป็นประจักษ์พยาน ดังนั้น การให้ความเห็นจะไม่ใช้ถ้อยคำที่ยืนยันแน่นอน แต่จะใช้ถ้อยคำว่า "เชื่อว่า" "น่าจะเชื่อว่า" หรือ "เชื่อได้ว่า" เป็นต้น และความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นเพียงข้อสันนิษฐาน ไม่มีกฎหมายบังคับให้ศาลต้องฟังตามข้อสันนิษฐาน หรือข้อพิจจน์เป็นหลักฐานของผู้เชี่ยวชาญแต่อย่างใด (ฎีกา ๒๑๖๔/๒๕๔๑)

๕. กรณีพยานความเห็นให้ความเห็นแตกต่างจากประจักษ์พยาน น้ำหนักของประจักษ์พยานย่อมมีมากกว่าความเห็นของพยานความเห็น ตามหลักพยานที่ดีที่สุด (Best evidence rule) เช่น ประจักษ์พยานเบิกความฟังไม่ได้ว่าจำเลยกู้เงินโจทก์ แม้ผู้เชี่ยวชาญเบิกความว่าได้ตรวจลายพิมพ์นิ้วมือในสัญญาแล้วเห็นว่า เป็นของจำเลยก็ดี ก็เป็นเพียงพยานความเห็นอันประกอบการวินิจฉัย

ข้อเท็จจริง เมื่อพยานโจทก์ฟังไม่ได้แล้ว คำผู้เชี่ยวชาญก็ไม่มีน้ำหนักที่จะทำให้โจทก์ชนะคดีได้ จึงให้ยกฟ้อง (ฎีกา ๑๑๔/๒๔๗๕, ๓๕๙/๒๔๗๔, ๗๘๑/๒๔๗๕)

๖. ในระหว่างการไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาคดี ศาลอาจสั่งให้แพทย์ตรวจผู้ต้องหาหรือจำเลยว่าเป็นผู้วิกลจริตไม่สามารถต่อสู้คดีได้หรือไม่ และให้แพทย์ให้ความเห็นต่อศาล ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔ แพทย์ในกรณีนี้จึงจัดเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญเช่นกัน

๒.๓ ความเห็นของบุคคลธรรมดา

ความเห็นของบุคคลธรรมดา โดยหลักถือเป็นสิ่งที่ศาลไทยไม่รับฟัง เช่น เมื่อไม่ปรากฏว่า นายตำรวจเป็นผู้ชำนาญการพิเศษในการตรวจรอยเท้า ถ้อยคำของพยานก็จะฟังลงโทษจำเลยไม่ได้ (ฎีกา ๕๗๕/๒๔๖๑) เพราะถือว่าพยานที่มาเบิกความในศาลต้องเบิกความจากประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ของตนเองเท่านั้น คือ ได้เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้ฟัง และได้สัมผัส เมื่อให้ข้อเท็จจริงดังกล่าวต่อศาลแล้ว ศาลเท่านั้นจะเป็นผู้พิจารณาและวินิจฉัยให้ความเห็นจากข้อเท็จจริงนั้นๆ

อย่างไรก็ดีหากความเห็นของพยานเป็นประเด็นในคดีแล้วก็รับฟังพยานนั้นได้ แต่ต้องมีได้ก้าวล่วงไปถึงข้อวินิจฉัยของศาล และศาสตราจารย์โอสถ โกศินยังเห็นว่าศาลไทยอาจรับฟังความเห็นของบุคคลธรรมดาได้ ตามแนวกฎหมายพยานของประเทศอังกฤษ เช่น กิตติศัพท์ การชู้ตัวบุคคล อายุ สุขภาพอนามัย ความมีเมตตา หรือความวิกลจริต ลายมือเขียนหนังสือ หรือลายมือชื่อ ราคาทรัพย์สิน ความเร็ว หรือการใช้ถ้อยคำ

ภาคผนวก

:

- พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓
- ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)
- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

พระราชบัญญัติ

ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๑ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในเรื่องต่อไปนี้

(๑) จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องเจ้าพนักงานบังคับคดี รวมทั้งการกำหนดค่าธรรมเนียม นอกจากที่ระบุไว้ในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายนี้ ตลอดจนการชดใช้ค่าใช้จ่ายให้บุคคลเหล่านั้น

(๒) จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องการยึดและอายัด และการจำหน่ายทรัพย์สินเป็นตัวแทน โดยวิธีขายทอดตลาดหรือโดยวิธีอื่น และในเรื่องวิธีการบังคับคดีทางอื่นๆ ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะพึงปฏิบัติ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๕๓๗

“มาตรา ๖ ให้ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม มีอำนาจออกข้อบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในเรื่องต่อไปนี้

(๑) การแต่งตั้ง การระบุดำ และ การสาบานของล่าม ผู้แปล และผู้เชี่ยวชาญ การกำหนด จำนวนค่าป่วยการ และการชดใช้ค่าใช้จ่ายให้บุคคลเหล่านั้น

(๒) จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องเจ้าพนักงานศาล รวมทั้งการกำหนดค่าธรรมเนียม นอกจากที่ระบุไว้ในตาราง ๕ ท้ายประมวลกฎหมายนี้ ตลอดจนการชดใช้ค่าใช้จ่ายให้บุคคลเหล่านั้น

(๓) จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องการเก็บรักษาและการทำลายสารบบความ สารบบ คำพิพากษา สมุดคำพิพากษา และสารบบอื่นๆ ของศาล ตลอดจนสำนวนความทั้งหลาย

(๔) จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องการยื่นเอกสารต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาล เพื่อยื่นต่อศาล หรือเพื่อส่งให้แก่คู่ความหรือบุคคลผู้ใดผู้หนึ่ง และในเรื่องการขอร้องด้วยวาจาเพื่อให้ศาลพิจารณาและ ชี้ขาดตัดสินคดีในศาล

(๕) จัดวางระเบียบทางธุรการในเรื่องที่คู่ความฝ่ายหนึ่งจะส่งต้นฉบับเอกสารไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง ข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๕ บรรดากฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๕๓๗ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปโดยอนุโลมเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๕๓๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมี กฎกระทรวงหรือข้อบังคับที่ตราขึ้นใหม่ใช้บังคับแทน

มาตรา ๖ ให้ประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานธุรการอิสระของศาลยุติธรรม แต่มิได้กำหนดให้กรมบังคับคดีเป็นหน่วยงานธุรการของศาลยุติธรรม กรมบังคับคดีจึงยังอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงยุติธรรม ดังนั้น สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๕๓๗ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของประธานศาลฎีกาและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๔)

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๗๙๖๑

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับระบบการอุทธรณ์และฎีกา รวม ๙ ฉบับ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ รวม ๙ ฉบับ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอ

๑. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ พ.ศ. ....
๒. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
๓. ร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
๔. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

๕. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

๖. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

๗. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอุทธรณ์และฎีกา)

๘. ร่างพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา) และ

๙. ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การอุทธรณ์และฎีกา)

รวม ๙ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว รวม ๙ ฉบับ พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๒๒๖ / ๕๖ วันที่ 14 / กค / ๕๘
เวลา 13.09 ส่ง ส.ก.ค.
สำนักการประชุม

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานนิติคดี

รับที่ ๓๓๓ (๗) / ๒๕๕๘
วันที่ ๑๕ / ก.ค. / ๕๘
เวลา ๑๓.๒๕ น.

สำนักการประชุม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๙ (นาขังกรุงฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (๒455/DV/๒)

(๕)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ โดยให้อำนาจประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมออกข้อบังคับเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ของพยานที่ศาลเรียกมา (เพิ่มเติม มาตรา ๖ (๑/๑))

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันยังมิได้มีการกำหนดค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของพยานที่ศาลเรียกมาให้ความเห็นต่อศาล ทั้งที่ความเห็นของพยานที่ศาลเรียกมานั้นเป็นประโยชน์ต่อคู่ความทุกฝ่าย ดังนั้น เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงสมควรกำหนดค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของพยานที่ศาลเรียกมาให้ความเห็นต่อศาลให้เกิดความชัดเจนและเป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๖)

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

.....

.....
.....
.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑/๑) ของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓

“(๑/๑) การกำหนดจำนวนค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ของพยานที่ศาล
เรียกมา”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันยังมีได้มีการกำหนดค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักของพยานที่ศาลเรียกมาให้ความเห็นต่อศาล ทั้งที่ความเห็นของพยานที่ศาลเรียกมานั้นเป็นประโยชน์ต่อคู่ความทุกฝ่าย ดังนั้น เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงสมควรกำหนดค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ของพยานที่ศาลเรียกมาให้ความเห็นต่อศาลให้เกิดความชัดเจนและเป็นธรรมยิ่งขึ้น

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช ๒๔๗๗ เพื่อให้อำนาจประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ออกข้อบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับจำนวนค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พัก ของพยานที่ศาลเรียกมาให้ความเห็นต่อศาล เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นไปในการทำงานเกี่ยวกับการขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นต่อศาล เพื่อประโยชน์ของคู่ความทุกฝ่าย (เพิ่มเติมมาตรา ๖ (๑/๑))

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ยี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณา ก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา นี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)

พิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๔๖๑, ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑, ๐ ๒๘๓๑ ๔๔๗๑-๒, ๐ ๒๘๓๑ ๔๔๗๖